

Северен мишелов *Buteo lagopus*

Описание на вида

Предимно зимуващ в нашата страна вид. В зависимост от условията през зимата количеството е много различно, от почти инцидентни срещи, до 10 индивида на ден при зимни проучвания.

Сн. Ingar Oien

Степен на проученост, обзор на наличната информация и принос на проекта

В България миграцията е целенасочено проучвана след 1977 г. (Laine, 1978). По-добре е проучена есенната миграция на вида. Пролетният прелет е през март, а есенният – от средата на октомври до края на ноември (Симеонов и др., 1990). В периода 1979 до 2003 г. (с изключение на 1994, 1995, 1997 и 2000 г.) е проучена есенната миграция на вида в района на Атанасовското езеро, като за 24-годишния период са регистрирани числености до 9 (1979 г.) индивида за миграционен сезон (Michev et al., 2011). В 4 от годините не са регистрирани северни мишелови. Според това проучване миграцията на северни мишелови е регистрирана през октомври. В района на Балчик през 2003 г. при целенасочено проучване на миграцията, свързано с намерения за развитие на ветропаркове, за един миграционен сезон е наблюдаван да прелита 1 индивид (НБОИ, 2012). През есента на 2004 г. в рамките на целенасочено проучване на есенната миграция в Източна България, паралелно на 9 наблюдателни точки за целите на Натура 2000, миграция на северни мишелови е установена в района на Добруджа при Горичане (2 инд.), Балчик (2 инд.), в Източна Стара планина – при село Баня (1 инд.), в района на Провадийско-Роякско плато при село Мадара (1 инд.) и в Странджа при Малко Търново (3 инд.) (BSPB, 2005). Птиците са наблюдавани от средата на септември до края на октомври. През 2005 г. при проучването на есенната миграция в Източна България паралелно на 9 наблюдателни точки, северни мишелови са установени в района на Добруджа при Българево (1 инд), Топола (1 инд.), Безводица (32 инд.), Суворово (2 инд.) и Ефрейтор Бакалово (наблюдателна точка Суха река) (6 инд.) и на Атанасовско езеро (2 инд.), като най-голям брой прелитащи северни мишелови за миграционния сезон са установени в Добруджа – при село Безводица. При това проучване е установено, че през 2004 г. миграцията на северния мишелов започва от края на август и продължава до края на октомври, като основната част от птиците са наблюдавани през октомври. В периода от 2006 до 2010 г. започват да се провеждат проучвания на миграцията на птиците във връзка с инвестиционни интереси за изграждане на ветрогенератори, като проучванията са съсредоточени основно в Добруджа. При тези проучвания мигриращи северни мишелови са наблюдавани при Бежаново, Василево, Люляково, Снягово, Добротич, Телериг, Карапелит, Росица, Александрия, Мировци в численост до 15 индивида за миграционния сезон (Мировци - 2009 г.).

В Световния справочник на миграционните пътища на грабливите птици (Zalles, Bildstein, 2000) като места с миграция на северни мишелови, освен Атанасовско езеро, са посочени Ломовете, Пловдив, Софийската котловина и Радовец.

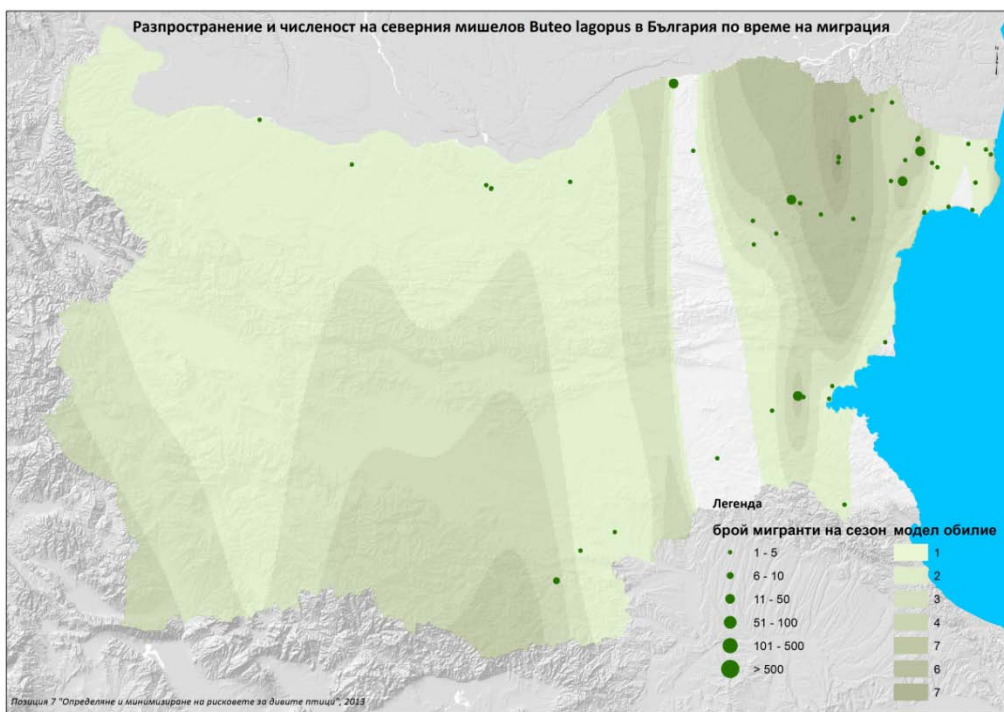
Извън посочените по-горе райони, при случайни наблюдения на птици, северни мишелови по време на есенна миграция са наблюдавани в при Калимок, микроязовир Драгомирово, Дуранкулашкото езеро и язовирите Дибич и Плачидол. Обикновено са наблюдавани единични птици. Само на Калимок през 2000 г са наблюдавани 13 северни мишелова (НБОИ, 2012).

През пролетта на 2005 г. при паралелните проучвания на пролетната миграция в Добруджа и по долината на Места през 2005 г., както и при проучванията в Дунавската

равнина през пролетта на 2010 и 2011 г. не са установени северни мишелови. В периода на интензивни проучвания на миграцията в Добруджа поради засиления инвеститорски интерес за изграждане на ветрогенератори, мигриращи северни мишелови са установени при Люляково, Снягово, Василево, Карапелит, Суворово, Преселка и Добротич. Най-много северни мишелови за миграционен сезон са прелетели в района на село Карапелит през пролетта на 2010 г. – 134 индивида и в района на село Люляково през 2010 г. – 29 инд. (Герджиков, Илиев, 2011). При случайни наблюдения през пролетния период мигриращ северен мишелов е наблюдаван в района на Бургаското езеро през 2009 г. (НБОИ, 2012)

В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г., северни мишелови са наблюдавани основно в Дунавската равнина (Брегаре, Брестовица, Писанец) и в най-западната част на Добруджа. По време на проучването на есенната миграция през 2012 г. видът е наблюдаван основно в Добруджа (Гешаново, Пленимир, Преселенци и Дуранкулак), в Южна България само при Суходол и в Източните Родопи (Арката, Върбово)

По време на пролетната миграция 2012 г. са установени да прелитат 40 индивида, като всички са наблюдавани на 5 от постоянните наблюдателни точки – Любимец, Попово и Равнец в Южна България и Гешаново и Дуранкулак в Добруджа. Почти всички птици са регистрирани на наблюдателната точка при Равнец.

Фиг. 60 Разпространение и численост на северния мишелов в България по време на миграция на база на наличната информация

Характеристика на миграцията

Северният мишелов е малочислен мигрант през България, като прелитащата му популация се оценява на около 100 индивида (Костадинова, Граматиков, 2007). Видът основно е зимуващ в страната. През есента прелетът му е основно през октомври. Най-рано е наблюдавана една птица при Острово на 24.9.2011 г. През пролетта в средата на

март вече мигрира на север, като мигранти се наблюдават до средата на май. Видът не проявява склонност да се концентрира, но за периода 1995 – 2012 г. са установени места с определено активна миграция: през пролетта - района на Равнец (Бургас) са отчетени 34 индивида за миграционния сезон (2012 г.), а през есента са отчетени 32 индивида при Безводица (Добруджа) през 2005 г., 15 индивида при Мировци (2009 г.) и 13 индивида при Калимок (поречието на Дунав) през 2000 г.